КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(учителів початкових класів)

«ЯК НАВЧАТИ БЕЗ ПРИМУСУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри педагогіки
(протокол № 5 від 29.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри Д. Д. Біда

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради П. К. Хобзей

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Волощенко О.В., старший викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Козак О.П., старший викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій).

Термін дії програми: з ……..2026 до ……..2031 року.

Рецензенти:

Лоїк Галина, завідувачка кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук, доцент.

Клебан Любов, учитель початкових класів Ліцею №74 ім. Марійки Підгірянки Львівської міської ради, учитель-методист.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення навчальної програми зумовлена необхідністю трансформації ролі вчителя від передавача знань до ментора, що передбачає впровадження інноваційних інструментів стимулювання внутрішньої мотивації та створення партнерського середовища, де навчання базується не на страху чи примусі, а на природній допитливості дитини, забезпечуючи її психологічний комфорт і стійку результативність в умовах сучасної початкової освіти.

Цільова група: учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредитів ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: професійний розвиток учителів початкових класів відповідно до застосування сучасних підходів до мотивації навчальної діяльності учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей нового покоління.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити учасників із психологічними особливостями формування внутрішньої та зовнішньої мотивації в учнів покоління «Альфа»;
- розкрити сутність гуманістичного підходу в навчанні та переваги відмови від методів авторитарного тиску на користь педагогіки партнерства;
- опрацювати практичні інструменти залучення учнів до освітнього процесу через використання діяльнісних методів навчання;
- навчити педагогів проектувати безпечне освітнє середовище, що мінімізує тривожність та стимулює пізнавальний інтерес дитини;
- сформувати навички використання ігрових технік, методів самооцінювання та зворотного зв’язку як засобів підтримки навчальної впевненості;
- сприяти розвитку здатності вчителя до рефлексії власного стилю викладання та його впливу на емоційний стан і залученість учнів.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Б1. **Психологічної**, через здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності та уміння створювати умови формування мотивації здобувачів освіти до навчання.

Б2. **Емоційно-етичної**, через здатність комунікувати з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії, принципах культури діалогу.

Г.1. **Прогностична**, через здатність залучати здобувачів освіти до спільного визначення цілей навчального заняття.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння, навички щодо:

- формування мотивації здобувачів освіти й організація їх пізнавальної діяльності.
- застосування методів роботи, навчальних матеріалів й завдань для розвитку пізнавальної діяльності здобувачів освіти.
- створення умов для збереження психоемоційного здоров'я здобувачів освіти.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуально творчої роботи. **Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 6 балів.

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання індивідуальної роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій – 325 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 2-х модулів та 4-ти взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну роботу із проєктування сценарію уроку (його фрагменту), забезпечивши методичну цілісність та відповідність психолого-педагогічним засадам навчання дітей цифрового покоління. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється в межах 10 балів. Прохідний бал – 6.

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них: 4 год – лекційні заняття, 8 год – практична робота, 3 год – самостійна робота.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Модуль 1. Нове покоління дітей: які вони, як їх зрозуміти та як навчати?					
Тема 1.1. Теорія поколінь. Сучасні психолого-педагогічні дослідження проблеми покоління Альфа	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Аудит наявних навчальних матеріалів та їх трансформація на засадах портрету сучасного учня (за результатами досліджень)	-	4	-	-	4
Усього годин за модулем	**2**	**4**	**-**	**-**	**6**
Модуль 2. Як мотивувати учнів початкової школи: види, способи та методи стимулювання.					
Тема 2.1. Психолого-педагогічні засади мотивації молодшого школяра	2		-	-	2

Тема 2.2. Як навчати сучасних дітей?		4	3	-	7
Усього годин за модулем	**2**	**4**	**3**	**-**	**9**
Разом годин за навчальною програмою	**4**	**8**	**3**	**-**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОВЕ ПОКОЛІННЯ ДІТЕЙ: ЯКІ ВОНИ, ЯК ЇХ ЗРОЗУМІТИ ТА ЯК НАВЧАТИ?

(*лекція, 2 години; практичне, 4 години*)

Тема 1.1. Теорія поколінь. Сучасні психолого-педагогічні дослідження проблеми покоління Альфа.

Як виникла теорія поколінь? Теорія поколінь в освіті. Які цінності та особливості світогляду людей різних поколінь. Сильні сторони покоління Альфа. Чим це покоління вигідно відрізняється від інших? У чому його слабкі сторони?

Тема 1.2. Аудит наявних навчальних матеріалів та їх трансформація на засадах портрету сучасного учня (за результатами досліджень).

Аналіз підручників та посібників на відповідність віковим особливостям покоління Альфа (рівень візуалізації, обсяг текстів, складність мови, тощо). Адаптація навчальних матеріалів.

МОДУЛЬ 2. ЯК МОТИВУВАТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ВИДИ, СПОСОБИ ТА МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ.

(лекція, 2 година; практичне, 4 години)

Тема 2.1. Психолого-педагогічні засади мотивації молодшого школяра.

Види та способи мотивації. Ефективні методи стимулювання навчальної діяльності молодшого школяра.

Тема 2.2. Як навчати сучасних дітей?

Чому сучасні діти втрачають мотивацію до навчання?

Мотиваційний кейс учителя.

7 кроків до найцікавіших уроків: покрокова інструкція.

3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне завдання 1.

- Оберіть один параграф підручника або розгортку робочого зошита з будь-якого предмета (ЯДС, математика, українська мова), який ви викладаєте.
- Проаналізуйте обраний матеріал за такими критеріями. Поставте «+» або «–» навпроти кожного пункту:

1. Візуальна легкість: Чи можна зрозуміти суть сторінки, не читаючи весь текст (наявність схем, піктограм, акцентів)?
2. Контекстна цінність: Чи пов’язані завдання з реальним досвідом сучасної дитини (гаджети, соцмережі, побут, екологія)?
3. Діяльнісний підхід: Чи пропонують матеріали щось зробити, а не лише прочитати та переказати?
    - Запропонуйте три конкретні зміни до обраного матеріалу, щоб зробити його цікавим для учнів. Для цього ви можете: перетворити один абзац тексту на інфографіку, хмару слів або серію емодзі-підказок; переписати інструкцію до вправи, додавши в неї «ігровий момент»; придумати, яке інтерактивне завдання можна додати за допомогою QR-коду (коротке відео, опитування в реальному часі або віртуальну подорож).
    - Оформіть результати своєї роботи у вигляді короткої презентації.

3.2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Як алгоритми цифрових платформи змінили систему винагороди в мозку дитини і чому класична похвала в кінці уроку більше не працює як стимул?
2. Де проходить межа між «розважанням» учня та використанням ігрових механік для досягнення освітніх результатів?
3. Як надати дитині покоління Альфа право на реалізацію навчання за її запитом, не втративши при цьому контроль за виконанням програми і вимог Державного стандарту?
4. Які методи педагогічної підтримки є найбільш ефективними для розвитку емпатії та командної роботи в учнів з переважно віртуальним досвідом комунікації?

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **індивідуально творчу роботу** із проєктування сценарію уроку (його фрагменту), забезпечивши методичну цілісність та відповідність психолого-педагогічним засадам навчання дітей цифрового покоління.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

Критерій оцінювання	**Кількість балів**
Відповідність структури уроку (його фрагменту) заявленому алгоритму «7 кроків до найцікавіших уроків».	**0 – 2**
Наявність візуалізації навчальних матеріалів та мультимодальності.	**0 – 2**
Інтеграція сучасних ігрових засобів або ігрових механік.	**0 – 2**
Логічний зв'язок між етапами уроку та очікуваними результатами навчання.	**0 – 2**
Наявність чітко сформованих інструментів зворотного зв’язку та рефлексії	**0 - 2**

Максимальна оцінка – **10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 6 балів.

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

2. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text

Основна література

1. Деніел Пінк. Драйв. Дивовижна правда про те, що нас мотивує. — Київ : Наш Формат, 2021.

2. Кен Робінсон. Школа майбутнього. Революція у вашій школі починається сьогодні. — Львів : Літопис, 2018.

3. Адель Фабер, Елейн Мазліш. Як говорити, щоб діти слухали, і як слухати, щоб діти говорили. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020.

Додаткова література

1. Катерина Гольцберг. Розпаліть мотивацію учнів: 5-крокова модель похвали. Режим доступу: https://osvitoria.media/experience/rozpalit-motyvatsiyu-uchniv-5-krokova-model-pohvaly/